

Ese de trei ori in septemana: Mercuri-a,
Vineri-a si Dominec'a, candu o cota in-
treaga, candu numai diumatate, adica dupa
momentul impreguiarilor.

Pretiul de prenumeratiune:

pentru Austria:

pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumatatu de anu	4 " "
" patrariu	2 " "
pentru Roman'a si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumatate de anu	8 " "
" patrariu	4 " "

Invitare de prenumeratiune

la

ALBINA

Cu 1 iuliu v. incepemu semestru nou,
pentru care deschidemu prenumeratiune.
„ALBIN'A“ va aparé casí pana acu-
m'a, adica de trei ori in septemana.

Pretiul de prenumeratiune pent. Austri'a
pre unu anu intregu 8 fl. v. a.

" 1/2 de anu 4 fl. v. a.

" 1/4 " 2 fl. v. a.

pentru Romani'a si strainetate

pre unu anu intregu 16 fl. v. a.

" 1/2 de anu 8 fl. v. a.

" 1/4 " 4 fl. v. a.

Dd. prenumeranti sunt rogati a ins-
semni curatul numele si conumele, locuin-
tia si post'a din urma. Banii se se adre-
seze redactiunei in Viena, Josefstadt,
Lange Gasse nr. 43.

Redactiunea.

Viena 25 iuniu/7 iuliu 1868.

Nu odata ni s'a intemplatu se ve-
demu cate unu romanu tieranu ca tre-
cendu pre langa besericie de alte confe-
siuni, fie chiar sinagóge ovreesci, den-
sulu si-descoperia capulu cu reverintia
si pasiá sub inspiratiunea stimei ce avea
despre loculu din apropiare si de sub-
picioare.

Intrebatu despre aceasta reverintia,
densulu respunde ca tiene numai la
„legea romanésca“ casí mosii si stramo-
sii sei, dar ca stima si onora tote „legi-
le“, apoi Ddieu din a sa parte numai
singuru scie carea este cea mai buna,
faca bine si se se indure spre noi.

Acestu spiretu de tolerantia, acesta
virtute eredita de la mam'a Roma, se
splicá de straini intr'unu modu casí cum
romanului i-ar lipsi concepte de reli-
giune si de aci ar proveni elasticitatea
consciintiei lui religiose. Aceste splica-
tiuni straine infloriau desclinitu pre
timpulu candu romanii se luptau pentru
despartirea de catra ierarchia serbescă,
pentru infinitarea unei metropolii natiu-
nale romane or si candu in acésta lupta
se accentua neintreruptu ortodoxia be-
sericei. Strainii replicau ca elasticitatei
romanului nu multi i-ar pasá de orto-
docsia, ci dora este altu scopu óre-care
si ca densii traescu in presupunerea ca
daca némtiulu si ungurulu ar fi gr. orien-
tiali, atunci romanulu s'ar face rom.
catolicu, dupa cum sunt proverbiele ro-
manesce: nu e bine se ffi de o lege cu
celu mai tare si care te asupresce; nu e
bene se manci cirese cu domnii cei mari
d'intru unu blidu.

Nu este in tote privintele tocmai
impossibilitate naturala in criticele stra-
inilor, dar noi le respingemu si afir-
mamu ca spiretu nostru de tolerantia
nu purcede din lipsa religiositatii, ci toc-
mai din contra densulu este in confor-
mitate perfecta cu sublimile invietiaturi
ale s. vangelfi, caici in scriptura cresti-
natei nicári nu se gasesce netolerantia,
ur'a, dusimani'a. Afirmamu mai departe
ca si cele latte popóra conlocuitórie,
candu vor petrunde in sublimitatea in-
vietiaturelor sante, vor fi totu asié de
tolerante casí noi romanii.

Constatandu odata acésta toleran-
tia a poporului romanu, se ne intrebàmu
ca de unde se nascu totusi une ori certe
confesiunale intre romanii asié-numiti
„ne-uniti“ si „uniti“? Se nascu de la po-
poru? nu! caici densulu nu numai este
tolerant dar neci scie se faca desclinire
intre aceste doué confesiuni, elu pentru

ambele are numai unu terminu: „lege
romanésca;“ si daca exceptiunalmente
ratina lui se estinde pana la barba
popii, ca e pop'a cu barba séu fora de
barba, intr'acésta densulu gasesce —
precum si este — numai o cestiune de
gustu.

Se nascu dara acele certe de la in-
teligint'a luminata? nu, caici acesteia i
este rusine de densele in secululu de
acum'a.

Acele certe se nascu de la cartura-
rii semidocti cari — iertare spressiunei
indatinate — nu vedu mai departe de
verfulu nasului, si de cate ori este veri
o intreprindere natiunala totdeun'a ni-
suescu a-i dà colore confesiunale si sub
acestu pretestu a o bancrotá spre daun'a
interesului natiunala.

Aceste consideratiuni le premise-
ramu pentru ca tocmai astadi este la or-
dinea dilei: cum procede o natiune culta
chiar si in causele confesiunale, o pro-
cedura ce pote se ni servéscade modelu.

Este vorba despre natiunea cehica
care agiteza contra dualismului. Ocasiu-
nile de agitare le gasesce parte in evine-
mintele politice parte in serbatorile na-
tiunali. Cehii sunt romano-catolicisunt
protestanti, fie care confesiune lucra pe
terenul seu in alta direptiune, dar ast-
felu ca pretotindenea lucrarea se fie in-
deptata contra dualismului. Romano-
catolicii s'au adunatu in meetingu pentru
a se consultá despre interesele besericiei
cari le credu amenintiate prin legile con-
fesiunale edate de guvernulu dualisticu.
Pre candu aceste decurgu in Boem'a,
cam 200 de cehi se ieu pe caletoria ca-
tra Constant'a (langa laculu Boden in-
tre Suitier'a si marele-ducatu Baden) ca
acolo se serbeze pre Ioane Husz, pre-
mergatoriulu lui Luther, ce acolo a fostu
arsu din otarirea conciliului. Luni(ieri) fu
acésta serbare alui Husz. S'au tienutu cu-
ventari cehesce, francesce si nemtiesce.
Cehii l'aretara ca pre unu geniu alu na-
tiunei loru, si apoi plansera sórtea de a-
cum a natiunei. Francii si nemiti l'are-
tara ca pre unu geniu alu omenimei in-
tregi caici a lovitu absolutismulu papale
din timpulu seu si a deschisu calea pro-
gresului de astadi. Chiar si in Boem'a se
facura serbatori lui Husz.

Credeti acum ca Husistii se cértă
cu romano-catolicii din meetinge? Neci
poména, ca dora nu sunt romani! batoc-
mai si intre Husisti sunt rom. catolici.

Principiului de natiunalitate

i se facu o recunoscere onorifica despre
carea trebue se luamu cunoscintia aci si
se meditamu putienu. Bunulu cetitoriu
nu are d'a se accepta la o recunoscere ce
s'ar fi pronunciatu in tiéra nostra, nu,
caici s'a intemplatu forte departe de noi,
colo la apusulu Europei, s'a intemplatu
in Francia. Se ne mangaiamu insecá nu-
mai in geografi'a este Francia departe
de noi, dar in politica dens'a este aprópe
pretotindenea in Europa, desclinitu o
vediuramu de mai multe ori forte aprópe
de natiunalitatile apesate cari cereau
ajutoriulu ei, si nu l'au cerutu indaru.

Septeman'a trecuta in corpulu lege-
lativu alu Franciei fu vorba despre finan-
tie imperiului francescu. Desbate-
rea bugetului si desclinitu deficitulu a
datu ansa, cum se intempla de comunu,
la diferite critice despre armata stabila
prè mare si desclinitu despre politic'a
externa a imperathei francesci. Thiers, be-
tranulu deputatu din opositiune, afla ca
deficitulu anualu ar fi de 180 pana la

200 milioane de franci, apoi (ca unu cu-
noscutu antagonist alu natiunalitatiloru)
rosti densulu aceste cuvinte:

Dóra multi dintre DVóstra apróba poli-
tic'a natiunalitatiloru? De ce dar mi-ati datu
aplause candu am vorbitu despre afacerile ita-
lianee? *) Aprobati DVóstra politic'a urmatu
fatia de Germania? De ce dar mi-ati datu a-
plause candu io in 1866 am cerutu se se pro-
nunie cuventulu care contiene tote? Politica
reia numescu io aceea care cerca in strainetate
niscese resultate ce placu masselor, dar nu co-
respundu adeveratelor interese ale tierii. Pa-
na nu veti avea alta politica, nu veti avea neci
altu bugetu. Erasi revinu la acea: Intreprin-
deti schimbarile necesarie in constitutiunea
Vóstra, pentru ca guvernulu se fie sub prive-
ghierea tierii. Formele de guvern mi sunt
totu atat'a, nu me interesáza; io ceru acelu gu-
vern care ni pote dà libertatea si o buna con-
ducerea afacerilor tierii.

Dupa ce au vorbitu si alti oratori
atatu din opusetiune catu si din majori-
tate, sambet'a trecuta (4 iuliu) luá cu-
ventulu ministrulu de statu d. Rouher, si
dise intre altele:

Starea efectiva a armatei nóstre, este
starea de pace. La tote ocasiunile si in tote
tierile, in Grecia, in principatele dunarene casf
in Germania noi purure am marturisit principiul
linisce si alu *nedependintie natiunaliloru*. Perfectiunarea armatei este numai o
garantia neaperata contra resbelului. Trebuesce
se fimu ga'ta pentru tote eventualitatile, si n'ar
fi pasu intieleptu d'a espune o natiune mare
imposibilitati candu ar fi vorba se-si apere
onórea si standardulu. Guvernulu n'are cugete
ascunse. Pentru densulu pacea este o condi-
tiune a civilisatiunei era resbelulu o calamita-
te mare. Guvernulu e de acordu cu opositiunea
si cu majoritatea intru a voj pace, dar ast'a
nu inséma desarmare. Guvernulu n'are acee-
a-si incredere in sentiemintele fratiesci ale po-
póraloru precum are Juliu Favre. Principiul
nostru fatia cu Germania a fostu: a stimá es-
sistint'a ei, si in cestiniile tierilor invecinate
noa am primitu *principiul libertatei si nedependintie natiunalitatiloru*. Noi pre-
cepem batal'a numai intre marginile defen-
siunei (nu voi dice a teritoriului dar a) dem-
nitatei, onorii si influintie nóstre. Opositiunea
vre pace, majoritatea asisdere, guvernulu e cu
majoritatea si cu tiéra.

Dupa tacere indelungata, Francia
acum denou recunoscu principiulu na-
tiunalitatei. Nu ne indoimur despre cu-
vintele marelui Napoleone, si nu se in-
doiesce nimene astadi ca acestu principiul
nisuesce a domní Europa. Prin den-
sulu va fi Francia si mai gloriósa de ce
este, dar numai de-lu va urmá fora sio-
váire, caici siováirea inspira suscipitii
natiunalitatiloru.

Daca d. Thiers n'ar fi antagonistu
asié mare alu natiunalitatiloru, in catu
se-si fie potatu dà truda spre studiare
pretensiuniloru loru, densulu ca o gen-
cialitate de renume ar fi intielestu rape-
de ca tocmai multiamirea tuturor natiu-
nalitatiloru din Europa este garantia
cea mai buna pentru desarmarea gene-
rala, pentru reducerea bugetelor. Ar fi
intielestu mai departe ca nu natiunalita-
tile provóca bataliele si turburările si ca
aceste natiunalitatii sunt cu totulu de
acordu cu dsa in ceea ce privesce gu-
vernele, adeca nu li pasa multu de for-
mele de regim, numai se aiba densele
libertatea loru civila dar si natiunala.

Natiunalitatea, amica fiindu demo-
cratiei, nu tinde la cuceriri de tieri, la a-

Prenumeratiune se facula toti dd. corespon-
dinti a-i nostri, si d'adreptulu la Rodactiunea
Josefstadt, Lange Gasse Nr. 43, unde
sunt a se adresá si corespondintele, ce pri-
vescute Redactiunea, administratiunea spe-
ditur'; cate vorfi nefrancate, nu se vor primi,
éra cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunț si alte comunicatiuni de in-
teresu privat — se respunde cate 7 or. de
linie repetitile se facu cu pretiu scadutu.
Pretiul timbrul, cate 80 or. pent. una data,
se antecipa.

necessari neci la returnare de guverne, ci
pretinde numai libertatea sa.

Si daca in Itali'a, in Schleswig-Hol-
stein si pre aiure in Germania s'au facu
batalii si s'au returnat cateva
guverne in numele natiunalitatii, — a-
poi nu natiunalitatea a fostu care a pre-
tinsu casf conditiunene aperata resturnarea
guvernului si spargerea statelor, ci erau
de vina chiar guvernele caici impe-
decau desvoltarea natiunala in catu repre-
spective natiunalitatii au desperat d'a se
mai poté procopsi cu asemene guverne
si de aceea se vediura silite a le delaturá!
Neci principiul de unitate natiunala (fie in Germania fie in Itali'a) nu si-a
radicatu capulu mai nainte d'a se con-
vinge popórale acolo ca fora unitate nu
existe libertate natiunala.

Deci neci o sguduire de asemene
colore dintre cate s'au intemplatu pana
acum'a, nu se poate imputa principiului
de natiunalitate carele nu tinde la sgudu-
ri si la spargeri de state, ci la libe-
tate si progresu, — dar se se impune gu-
vernului cari in nepreceperea loru au
lucratu contra potintelui principiul de
natiunalitate, contra spiretului timpului,
despre care tocmai acu canta si unu deputatu
de unguru d. G. Várady in „Má-
ramaros“ nr. ultim u ca: „Spiretul tim-
pului devinge cele siruri de bajonete ale
simbriasilor.“

De la diet'a Ungariei.

(**) Siedinti'a din 4 iuliu a casei repre-
sentantilor.

Presedinte e Somssich, notariu P. Mi-
halu. Din partea regimului sunt de fatia mini-
striali Wenckheim, Lónay si Gorove.

Presedintele inscintiea ca deputatulu
Daniil Dózsa primindu o diregatoria de la
guvern, a renunciatu la mandatulu seu de ab-
legatu. (Se va provocá cerculu respectivu a
face alegere noua). Ministeriul a datu res-
pusulu ce guvernulu serbescu l'a trimis die-
tei la adres'a de condurere din partea cestiea.
Bánffy asterne o petitiune a cottului Crasnei
care se crede vatematu si restrinsu in dreptu
d'a trimite deputati la dieta.

Ern. Simonyi face interbelatiunea: Tabu-
la reg decide in cause de not'a nefidelitatii
si de órace trebuesce ca legelatiunea se pri-
veghieze se fie judecatorii competinti in ase-
mene cause, de órace legile din 1848 in urma-
rea responsabilitati ministeriale pretindu si
contrasemnatur'a ministeriului, deci intréba de
ministrulu justitiei daca judecatorii tabulei
septenvirale sunt denumiti cu contrasemnatu-
r'a ministeriului? (Interbelatiunea se va duce
la ministrulu respectivu.)

Iuliu Nyáry aduce protocolulu casei
magnatilor in carele se vede ca magnati au
primitu tote legile cate le-au votat repre-
sentantii, precum legea despre accise, loterie, tu-
tunu si altele.

La ordinea dilei este raportulu comissiunei
centrale despre contributiunile (darile) dire-
cte (de pamant si casa).

Iuliu Beniczky ar voj ca mai antaiu se
se desbata bugetulu, apoi contributiunile dire-
cte, altintre procedur'a nu este corecta pre-
cum nu fu neci aceea de unadi candu se pri-
mira contributiunile indrecte si se primira (nu
in modu provisoriu séu in urmarea indemnitatei,
ci) prin santiunare. Insasi opositiunea
mai buurosu ar fi votatul prelungirea indem-
nitati, de catu se véda santiunandu-se intré-
g'a sistema de sub regimulu absolutu. Dar dà
cu societála ca asié este esfinti'a constitutiunei
afaceriloru comune! Deputatulu care ar
votá pentru contributiunile directe, asié pre-
cum sunt acum de apesatore, acel'a ar abusa
de mandatulu seu. Propune ca proiectulu de

*) Despre Itali'a a vorbitu anu tómána. Am facutu atunci raportu despre cuvantarea lui si despre impresiunea cea rea ce a produs in tota lumea liberala. Vedi „Albin'a“ de atunci.

lege pentru contributiunile directe se amelioreaza pana la desbaterea bugetului.

A. Trefort recunoaște că contributiunea de pamant este foarte grea. Cu date dovedesc că este mai grea de catu în orii care altăieri. Dar astăzi crede densulu că întrucătă nu e de vina ministrului de finanțe, neci legaliștineea ci guvernele de mai nainte. Recunoaște că contributiunea de pamant trebuiesc imputate; era scaderea ce ar avea statul prin acăsta imputat se să suplină prin introducerea unei contributiuni generale de venit. Dar reformele ceru timpu mai lungu, și de aceea acumă primesc proiectele regimului.

Acum audirăm odată și văcea dlui Simeone Papu deputatului român din Marmăta, dar cărele nu vră se se tinea de romani. Densulu facă o critica catu de buna și ageră finanților regimului și anume măsură după care este impartita darea dirijată după pamant; areță catu de tare este apesata poporului mai serac și mai vertosu celu din partile muntoase și sterile; spuse că — astăzii mănușează la pauperismu și dă pe betulu poporul în manile jidănilor emancipati, cari sunt isteti și au învățat mai antai a trăi pana ce nu moru. Indegetă, că se pretinde că spesele statului se se marăscă prin introducerea contributiunii progresive, și prin alte feluri de economia era nu prin susținerea unei măsuri de contributiune care apăsa poporul pana la pamant. Deci elu condamna proiectul regimului și-si va face emendamentele la punctele speciale.

Ferd. Zichy și rezerva asisdere a face emendamente că în principiu este multiamintu de proiectul guvernului.

Sontagh intr-o lungă cuventare parțială spune că Beniczky. Zsarnay e în principiu pentru guvern.

Inat Nagy partinăce pe Beniczky. Contributiunile grele trebuie se le portă din cauza sarcinilor mari; desă ceea ce poate măntuș statul este: demisiunarea armatei mari permanente și reducerea detoriilor de stat, altmîntre o batajă mică la pote menă în ventu. Dică pasărea cu energie și dechiare că pana nu se vor împlini acele condiții, pana atunci nu va vota neci o recrută neci unu denariu.

Pulszky vorbesce contra lui Nagy și Beniczky, sprinindu pe guvern. Se miră că Ben. e contra afacerilor comune pentru cari însuși a votat de veri siese ori.

Beniczky cere cuventu în afacere personală. Cumca densulu ar fi votat de veri 5—6 ori pentru afaceri comune, dechiara de mintiuna (sgomotu mare.) Presedintele respinge cuventul neparlamentar.

L. Berzençey răgă pe Pulszky se nu eșamnează trecutul că ar fi spre daună eșantionatorului. Dupa Cobden, de nu erau detoriile de stat, Austria nu s-ar fi elatinat, și atunci Pulszky n-ar fi putut veni la casa (ilaritate. Pulszky: dar neci Berzençey!) neci Ungaria nu s-ar fi recapătat libertatea. N-ar fi credut canda ca Pulszky să altu cineva în Ung. să Austria se binecuvinte detoriile de stat ca pe salvatorile libertății (ilaritate) dar atâtă scie, desă n'a fostu tovarasiu lui Cobden, că unde nu e, de acolo n'ai ce luă (ilaritate) adecă se nu faci detoria mai multă de ce poti plăti (ilaritate.) Altii provocă la Thiers că ce vorbesce Thiers? Elu vorbesce despre venitele și spesele Franției, pre candu noi vorbim nămaș desă spesele noastre ce le incăsămu pe sămătuia (Stangele aprăba.)

G. Lónyay e pentru proiecte, Halász contra loru.

Ioane Besze face a rondulă critica tuturor deputaților din stangă, imputându-le că densii agităza, vorbescu că se-i audă și se li placă la cei de a casa, facu cortesii înca de acumă. In fine spune că spriginesc pre guvern.

Lui T. Péchy i se pare că oratori se depara de cestiu.

Nefiindu alti oratori inserisi, presedintele formulăza întrebarea dacă casă primesc parerea? Majoritatea casei o primesc.

Lónyay ministrul finanțelor înșină că Majestatea Sa a sănătău legile pentru drumurile de feru Zakány-Zagrabia, Hatvan — Miskolc și liniele de mediane — resarită. Aceste legi se publică în astă siedință și se vor comunica casei magnatilor.

(+) Siedintă din 6 iuliu a casei reprezentantilor.

Siedintă de astăzi o conduse presedintele ordinariu C. Szentháromság; de notariu funcționar E. Csengery. După cetearea și autenticarea protocolului din siedintă trecuta, presedintele prezintă casei mai multe petiții, apoi protocolul despre alegerea de ablegat din astăzi a lui Daniil Irányi amicul lui Kossuth (vivat), cari se trasănu comisiunilor respective.

La ordinea dilei e desbaterea specială a proiectului de lege despre contributiunea de pamant și de casa; dar nainte de ce să trece la acăsta, referințele sectiunii VII ceteșe votul separat alu acestei sectiuni, care se referă la §. 60 a comisiunii finanțiale. Se decide să tipări și să se împără intre membrii casei.

Presedintele arendându multimea agenda loru și cestuiilor importanți, cari ascăptă deslegare de la dd. deputati, se adresă căra membrii casei cu aceea rogare, că în disputele loru se se restrângă numai la obiectul de sub cestiu; căci numai astfel vor fi în stare a corespunde detorintei, ce o ascăptă patria de la densii (Aprobări).

A supra §. 60 — în care promite ministeriul că va substerne dietei catu mai curându unu proiect de lege dar pana atunci se remarcă în validitate regulele cestatoră în privința contributiunii de pamant, și anume pana în 31 dec. 1870 — se nască o dispută mai lungă, la care participă L. Tisza, Nyáry, Simonyi și Lónyay.

P. Nyáry recunoaște că în timpul acăstă de transiție e greu ba chiar imposibilu a măsori numai-de-catu contributiunea de pamant, deoarece nimene nu pote pretinde, că vîstei tierii se suferă scaderi; ar dorî înse că ministeriul se substerne dietei unu proiect de lege, care se corespunda deplină a-sceptării.

E. Simonyi nu se pote din destulu miră, cum de doresc ministeriul a se votă astfelin de reguli, cari nu-să cunoască casei (Aprobări); se vede că-si continua procedură ce o urmă la votarea proiectelor de lege pentru consumul de carne și vinu. Elu nu e defelii multiamintu cu acestu proiect, și ar dorî că ministeriul celu multu pana în 31 decembrie 1868 se substerne dietei unu proiect de lege în privința acăstă.

Se facu mai multe modificări, cari respingendu-se, testul original se primesc neschimbă.

§. 2 stabilăce pentru Ungaria 29%, era pentru Transilvania 22% după venitul curat: alu statului.

La acestu § se facu o multime de modificări, dar la votare majoritatea e pentru testul originalu.

I. Hodosiu aperandu autonomia Transilvaniei vorbi că urmatorele: Onorata casa! (Recede) Astăzi fi dorită se facu o modificare la §. 2. prin care astăzi fi propusu stergerea acelor partidin §. 2 cari se referă la Transilvania căci de căsătoria Slavoniă și Croația dispună independentă despre contributiunea acelor tieri, atunci cu atâtă mei tare compete Transilvaniei acăstă independenția. Vorbitoriul amintesce, că cestiu unei nu e inca deslegată, prin urmare nu se pote face pana atunci nici o dispută laterală din partea dietei Ungariei, fiind că acăstă se tiene de competența dietelor din ambele terii (Ung. și Trans.) Tieră a sergăritu, și din ce cauza? pentru că bucatele sunt eftine în Transilvania; și de ce sunt eftine? pentru că nu sunt bani? și de ce nu sunt bani? pentru că bani sunt concentrati în Pest'a. Votéza contra testului originalu.

SS. 3, 4, 5 și 6 se primesc neschimbări alu 7 cu modificare facuta de Ladislau Tisza.

Continuarea în siedintă de mane.

Pesta în 6 iuliu n.

(r) L'a pusu necazulu lui pre „M. Ujság”, organulu stangăi extreame, adecață a partidei democratice din dieta, se serie mai de unu articolu de fondu minunat în contra centralizării și într’ acela se aduce de argumentu căsău și justele pretensiuni ale naționalităților, cari într’ Ungaria centralistică nu s-ar potă multi; eu una cuventu, a scrie atatu de adeverat și prin urmare favorabilu națio-

nalităților, cum păru se intempla în taberele magiarilor. Dar dlu Ernestu Simonyi cu făoașă sa si-atiță păie în capu. Din mai multe parti guvernamentale li se fecera pentru acăstă cele mai grele imputări. Apoi guvernamentalii isteti și sireti, cum sunt, și acum căsătă data se folosira de acestu incidente pentru a interesa pre poporul magiaru contra partidei democratice, deducendu și afirmandu, căsătă cum democratii magari ar fi datu mană cu naționalitatele contra patriei, și — totu isteti și sireti cum sunt, ei caușă naționalităților o personifică — că totu de ună cu unii individuali naționali, de cari de ani învețe s’au de-dată egemonisatorii a avă unu felu de grăză!

„Esti Lap” campionul ecu mai indresnetiu alu ministeriul magiaru, mai inteu încercă a luă la bataia de jocu pre „M. Ujság” și pre redactorele lui, dicendu-le că scriindu în astfel de tonu, adeca în favore naționalităților, nu pucinu vor fi uimiti candum se vor observa în taberă lui Babesiu și Dobrovský. Înse se pare că curențu a sentit creatură fondatorul dispozitivul, cumca numai ea o simplă frasă nu se pote face esfaptul dorit; destul că de locu în altu numeru mărești mai de parte și totu cu privinția la acelu articolu, adresă democratilor magari din stangă extrema — într’ altele — următoarele siruri:

„Voi, spre mare infiorare a poporului magiaru, văd păsu a sullă într’una cornu cu Babesiu și Bach și cu Dobrovský și Haynau. Provocati de aliați pre slavii de la „Zukunft”, căi atunci și-ar serbă triunfulu candum unu alu doile Jelachic ar navală preste comitatele din colo de Dunare, și daca deslegarea justei cause a naționalității romane și serbe s’ar incredintă astăzi de nouă omeneștilor lui Jancu, Assente și unor Svetozari.”

De comunu am trecut cu vederea atari misișii, astăzi totu din dăoue cause mai vertosu am aflatul de lipsa a reportă acestea: o data, pentru a areță, ce sireta este partidul magiaru de la potere facia cu magarii, cari cu teză se recunăște și se apere dreptele pretenziile naționalităților; era mai de parte — pentru a areță, că contrarii nostri naționali de căte ori voiescă a-si versă mană și ură asupra noastră și cauzei noastre, mai totu de ună urmă spureată tactică d-a-si descură veninose sageti a supra cutarei persoane căsătă acum a supra lui — Babesiu. — Si ore de ce procede contrarii nostri astăzi? de ce personifică ei caușa noastră de astă data cu acestu barbat? Dora pentru că, standu ei cu elu de vrădă dieci de ani în luptă, lăsă aflatul de romani și luptatorul reu, slabu?! si că dora ei ar avă logie, politică, datina d-a atacă și ură pre romani slabi? — Unde-e nebunul, care se crede că se cuteze a afirmă acăstă?!

Deci ce se dicemă despre acci frati ai noștri, cari se intreacă cu contrarii nostri cei mai aprigi intru a aruncă cu petri, tina și imbalatiuni asupra lui Babesiu, era uneori chiar și asupra Moționescilor! Ore prin astă faptă — cău facu ei placere și bune servitie, naționali romani său contrariilor ei? — *

Școalele din România.

V. Alessandrescu-l rechia, directorul ministeriului de învățământul în București a publicat toamna acum dăoue opuri, în unul face istoria școalelor basandu pre date, în celălalt vorbesce despre planurile de școală. Noi estragemă din istoria următoare:

CAPITOLUL I.

Istoria școalelor satescă în acești 37 de

*) Dlu corespondintă va face bine a ni iertă că stăruști cele lăte deducții și apostrofari. Este o categorie de omeni, care totu mereu ne insinuă cumă făoașă ar fi unu registru de laude pentru dd. Moționesci și Babesiu. Am spus de repetate ori, că din astă parte nu s’apărtă publică laude și recunoștințe pentru persoanele loru. Multi dintre dd. abonenti și editori ai foli năștre s’au convinsu și-si vor aduce bine a minte că noi refuzăm a publica, ba a luă macar și numai cunoștința în acăstă făoașă despre landele, multiamitile, adresele de recunoștință și incredere, ce ni se transcriera pentru numitii barbătă — pana și de la bravii ostasi dintr-un regim român. Ca inse se nu amintimă astăzii nume neci acolo unde ele sunt imprenute en datele și faptele naționale, despre care suntem încreditorii a informă pre o. publicu, și se dica, că se stergemă astăzii nume din tōte reporturile și corespondințele ce ni viină despre actele publice a lelor său la care au concursu și ei, — se le stergemă și tăiemu astăzii precum ar dori unii ambicioși nesosotiti a le sterge din inițiu năștrăul popor român, — aceea pare-nice că este o cerere pră-absurdă și totu o data ridică!

Red.

ani din urmă, o împartimă în următoarele perioade:

I.	De la 1830 la 1833
II.	— 1833 — 1837
III.	— 1838 — 1847
IV.	— 1847 — 1855
V.	— 1855 — 1867

Diviziunea acăstă ce stabilitu nu este arbitria, ci indicată de evenimente, care au adus o influență său preface mai însemnată în mersul învățământului popularu.

De la 1830 pana la 1833.

Regulamintele organice ale Munteniei și Moldovei nu au creatu învățământul de la sate.

Regulamentul Munteniei la secțiunea 4 cap. 8 art. 306 se ocupă numai de școalele începători pentru ambe secolele de prin capitalele județelor.

Regulamentul Moldovei abia indică decisiunea de a se înființa școli începători prin capitalele județelor, ba inca nici nu cere pentru tōte județele școli ei numai pentru Romanu, Husi, Galati, Focșani, Berladu și Botovisieni.

— Pe candu Statul nu avea nici o îngrijire de învățătorii satenilor, îngrijau de ea școli private?

Nu era mai respondită instrucțiunea privată în acăstă clasa a națiunii de cum n’o respondise statul în puterea regulamintelor organice.

Asiā dura istoricul școalelor din sate pentru anii de la 1830 — 1833 este rezumatu în aceste puncte:

a) Regulamintele organice ale principalelor nu au avut în vedere de locu înființarea școalelor satescă.

b) N’a existat în Romania (Moldova și Muntenia) de la 1830 — 1833 învățământul pentru satenii.

Déca ar fi de lipsa dovedi în sprințul conelușunelor de susu, am potă aduce o sumă de acte oficiale.

Asiā de exemplu, ca se citău cateva: In 12 august 1831 Presedintele Plenipotențiaru alu Divanului Munteniei, Adjutanțul General D-lu Chiselev, adresă Eforiei școalelor epistolă cu nr. 80 prin care cere Eforiei raportul de situația învățământului în tōte.

La acăstă cerere Eforia respunde cu raportul seu nr. 24 din acelă-si anu 1831 — 24 septembrie, din care se constată că la finea anului 1831 nu era nici în gandul cuiva înființarea de școli pentru satenii. Eforia pe atunci se preocupă: cu asediarea școalei primare din Sierbanu Voda, cu reparatiunea localului școalei din Craiova și cu lucrari pentru pregătirea de locale în cele-lalte orașe județiene. — In istoria ce ne propunemă a publică, a școalelor primare județiene, vom probă cu acte oficiale că pecatul de nascere a învățământului primariu județianu a statu în lipsă de pregătire de învățători îndreptăriți cu cunoștințe mai înținse catu si de localuri apropiate cu trebuintele unei școli. — Lipsă de carti didactice era o a treia cauza a reului. In vedere cu acăstă lipsă, Eforia școalelor scrise catra Profesorii școalei Nationale in 1831, nov. 23 sub nr. 32 „ca ei se se indeletnicescă a alcătuī flescare în parte unu cursu pre securt de tōte acele școli și este neșperata trebuită se le învăță candidații profesori ce vor merge pe la județe și aceste alcătuiri se le infăsișează gătă pana la 15 a viitorii luni Decembrie. — Mirabilă dictu! se ceru carti didactice de la noiembrie 23 pana la 15 decembrie.

Naturalmente cererea Eforiei o satisfacă, în parte, numai trecerea a dieci de ani!

CAPITOLUL II.

De la 1833 pana la 1837.

In cursul anului 1832, Eforia școalelor vedindu greutatile ce intimpina la înființarea școalelor, credință a învinge prin facerea unei nove legi a școalelor și deci Presedintele Divanului, D-lu Chiselev, trimise obștesei Adunarii în desbatere unu asemenea proiectu de lege, pregătitu de Eforie. In martiu, acestu proiectu eră dejă votat de Adunare, dar si acăstă lege nouă casă cea vechia din Regulamentul Organicu, nu prevedea nemica pentru școalele satescă, ori care fie de altmîntre imbunătățirele dobândite prin ea pentru școalele județene.

Zostrea didactica a școalelor unu an dupre publicarea novei legi, eră abia:

Carte de silabire și cetera.

Catehismu. Aritmetica de I. Pop, Gramatica de I. Pop, Geografia de Aron Florianu, Caligrafia de A. Pop. Retorica. Evangelie.

Catu pentru pucin' naintare a instructiunii prin orasie, pote să de dovedă insasi dificultatea cu care se gasau candidati cari plătitii cu 100 lei pe luna, se urmeze trei luni dedile cursulu normalu de la scola nationale din Bucuresci, ca apoi se devina, cu ajuda de putina ostenela, invetiatori de capitale de judetie. Aceasta lipsa de candidati o constata in 1832 si apoi in multe alte renduri Eforia dicendu prin circulara sa din Iuliu 4 acelui anu că desă: in multe ronduri a publicat prin gazete conditiunile prin care se primiseau candidati de profesori, totusi numerul de candidati ce se astă la invetitura, nu este destulu aimplini locurile vacante. — Se se noteze bine că nu se cerea de catu cate unu invetiatoru său celu multu cate doi pentru fie-care judetiu. Ce putina instructiune era pătunca de lipsa unui invetiatoru de orasie! abia i se cerea materia de doua său trei clase primare si anca si acestea reduse la lectura, Gramatica, Geografia si din Aritmetica: intregii si frangeri!

CAPITOLULU III.

Intorecendo-ne privirea dincolo de Milecovu (Moldova) de la 1830 incepe astămu că in 1832 Epitropia invetitarei publice infintia primele siese scole incepatorie din capitale de judetie, era in 8 Noembre 1834 se asediu o scola publica pentru crescereea fetelor, lucru la care dincöce de Milecovu se gandira forte tardis. — In 1835 Iuliu 16 se promulgă o nouă organisație a invetitamentului superior in urmarea careia se înfintă academii disa Michailena. — In anul 1838 era o mii siepte-dieci si optu de scolari la tōte scolele incepatorie de peste Milecovu; era de la înfintarea acestor scole pana la 1838 urmase la invetitatora incepatoriescă mii cinci sute siepte-dieci si optu (6578) de scolari. — Cartile scolare, luate peste Milecovu pana la 1838, se referau mai cu séma la programul gimnaziului. — Intre anii 1829 si 1832 au fostu publicate Gramatică si Sintasă lui Georgiu Seulescu, Anticele cunoștințe, de acelă-si Geografie a mica de Basiliu Fabianu, Catihismul, anticele cunoștințe romano-franceze.

Pe la 1835 apară mie'a Geografia a patrici de pitularu Popescu Scribanu si vre o 22 de carti diverse, traductiuni ect. ect. care inavutira literatură romana. In 1838 se publică primă charta romană a Europei de D. George Asaky, primă dicem, după ceea a lui Cantemir.

Dara, cu tōte imbunatatirile realizate pentru invetitatora primaria din orasie si cea superioară, nu este mai putin adeverat că in anii de la Regulamentul organicu pana la 1837, peste Milecovu nu astămu nici o luerare pentru înfintarea de scoli satesci.

CAPITOLULU IV.

De la 1837 pana la 1847.

Anul 1838 este demnu de a fi insemnatu intre cei buni ai culturii nationale, căci in acestu anu se agita mai antaiu intrebări de spre organisație invetitamentului satescu. — Intr'adeveru, prima luerare ce astămu in dosare, relativa la înfintarea acestui invetitament, este, prin o coincidintă admirabile, dataata din 24 ianuarie 1838.

Departamentul din lantru (Vornicul cel mare) ordonă: „Se se înfintieze prin tōte satele scoli, urmandu a loru invetitura numai in vreme de ierăna, adeca de la 1 noiembrie pana la finitul lui Martiu ca in luncile cele-lalte se se indeletnicescă pentru ajutorarea parintilor la luerarea pamentului.“

Asupra acestei adrese, Eforia otarese:

„Se se respunda Cins. Vornicul că Eforia cu deosebita multiamire a vedutu poruncile date pre la judetie de catra C. Vornicie pentru punerea in luerare a legiuniei ce privesc la intocmirea scolelor de prin sate. Pentru aceasta se se serie si din partea Eforiei o circulara catra toti oarmuitorii, cari se se straduiesca cu tōta rivn'a in indeplinirea mesurilor ce s'au luat pentru scolele de prin sate, si acum deoanidata se se intielégă cu proprietarii moșilor ca se otarăcea cas'a intrare are și se tiné scolă, său se chibzuiște medilice pentru eladirea unei incaperi intradinsu pentru acesta. Prin aceasta slujba Eforia deosebitu că va cunoscere meritul si vrednicia a cari oarmuiri, va ave si dovedă de revna pentru folosulu obșcescui, indeplinindu cu

esactitate acesta santa indatorire ce este pusa asupra-le.

„Deosebitu se se serie si profesorilor după la judetie ca se ingrigescă de acum a caută tineri tierani, feiori de popa, său altii, care se primescă a urmă in scola cata-vreme pentru ca se se deprindă cu invetitatorile incepatorie si apoi se fie detori a tiné scola in vre unu satu. Pentru aceasta intielegendu-se cu DD. Ocaruitorii vor putea gasi asemenei tineri prin sate dintre cantareti său gramatici ce sunt pe la biserică.“

CAPITOLULU V.

In 1839, la solemnitatea distribuirei premelor pe 1838—9 ceteru in discursulu rostitu de C. Poenariu:

„Pentru scolele comunale ce s'au legiuitu a se intocni pe la sate, după ce s'au luat mesurile aretate in anul trecutu, adunandu-se cati-va candidati de invetitorii dintre tineri, ce s'au gasit pe la sate, li s'au facut pe vreă ūre-care deprindere la invetitura in scolele normale de prin judetie si in ierăna trecuta acesti candidati au facutu scoli in satele loru ocupandu-se cei mai multi cu destulu aplicare la invetitatora copiilor satenii. Astfel s'au astămu in ierăna trecuta intocmiti 1975 scoli comunali, unde au urmatu la invetitura peste 33000 copii“.

Am cautat se astămu actele pe care venerabilul Director al Eforiei s'au intemeiatu insemnatu aceste cifre de 1975 scoli, si de 33000 scolari, candu in noembre 1838 nu eran anca nici dicee infintate, si in decembrie se cerea abia casele de sfatu pentru scola, dar n'am astămu pastrate asemenea acte la dosare. Noi credem că aceste cifre erau pote luate cu aprosimatiune, ca posibile, daca anca realitatea nu erau ele.

CAPITOLULU VI.

De la 1847 pana la 1855.

Anul 1847 vedă nascerea unei nove legi pentru instructiunea publică. Cele ce se scrieu si se diceau despre scolele satesci pătunca ar potă probă că aceste scoli nu erau de locu corespondintore cu sacrificiile pentru densese; e destulu se amintim că unu barbatu ca D. Eliade Radulescu scria in Curierul romanescu din 1840: cumea invetitatora in scolele romanesce era forte sediuta, asiă ed, dice Dlui, cu greu ar fi gasit uine unu scolaru, care se scie scrie cu o ortografiă ūre care, otarita si chipsnita.“

Atat'a potem constată in favorea acestei nouă legi scolare, că prevede, cum nu preveduse legea din 1833, cate-va articole in favorea scolelor satesci.

Pana la 1847, intemeiarea scolelor satesci se rediemă pre unu alișeau, la art. 362 III din regulamentu. In acestu articolu se oțari in favorea cantaretilor de pe la baserile din sate dreptul de a primi pe totu anul: „Din magazia de rezerva a satului cată duoue chile bucate pentru hran'a loru si cată duoi lei pe anu de fie-care enorasiu sateniu . . . inse cu indatorire d'a 'nvētări copiilor satului carte si cantari.“

Nouă lege din 1847, margini invetitatora prin scolile satesci la cetire, sciere, catihișulu si cele d'antaiu operatiuni aritmetice. In dispositiunea Eforiei din 1848 Martiu 21 era preveduta si invetitatora luerarii campului si Economia casei, va sa dica, in 1847 o scadere legalu intemeiata constataramu in nivelu instructiunei si educatiunei satenilor.

Revoluția din 1848 trebuia naturalmente se preocupe de reorganisarea invetitamentului in tiéra. Pe candu in Moldovă ea ocasionă inchidere Academiei si a mai tuturor scolelor orasie nesci, in partea de dincöce a Romaniei, locotenintă domnescă instituă o comisiune insarcinata „cu intocmirea organisarei instructiunii publice“. Dejă eu decretul locotenintii No. 505 din 1848 septembrie 2 sa adaușu la scolele din Radu-Voda si cea din Craiova cate unu alu treile institutori pentru Cl. IV. Doarintă guvernamentului provisoru alu republiei romane nu se realiză, căci, cum se scia, durata aceluia guvernamentu nu-i dede timpu a-si implini misiunea ce-si impusese.

In Noembre, 1848, după caderea guvernamentului revoluției, o reactiune fara de margini lovă invetitamentul in genere, era pe celu satescu in particularu. Eforia scrie catra prefectii de judetie că: „Luandu departamentul acum sciuntia că candidati invetitorii de satu . . . atatu pe vremea trecutelor even-

neminte au fostu de cele mai sistematice captenii a felurilor resbunatoré si turburatore miscari spre a revoltă pe toti cei inclinati cu densii . . .“ apoi dice că acei invetitorii nu incetăza „indemnarile scandalosé de a intreprinde veri ce medilice netrebnice ca se propoveduésca si se aduca in ratacire pe locuitorii, urmare cu totulu improativă duhului si cugetului parintescu alu obladuirei,“ conchide apoi că prefectii se cerceteze si pe cari i-ar astămu că au luat cea mai mica parte in acele lucrari si urmari nepravelnice „său că mai intreprindu prin tainice medilice asemenei cugetari . . . pre aceia numaidescat se indeparteze.“

Asemenei persecutiuni sunt numai inceputul nouei sisteme introduse in tiéra.

Nu se incheia luna Noembre 1848 si Eforia ordonă tuturor carmuirilor judetiene se inchida immediat tōte scolele si de orasii si de satu: „atatu pentru lips'a localitatilor de scole, catu si pentru aceea a profesorilor cari se departează din posturile lor.“ — Eforia otarese in fine ca se nu se mai adune cei 2 lei de familia pentru plata invetitaturei, era reservele din aceasta dare se se tramita la casă ei.

CAPITOLULU VII.

In desiertu am aduce acă mai multe documente relative la invetitamentul satescu intre anii 1848 si 1855 in tiéra Romană; ele tōte sămena si din tōte conchidenu la urmatōriile: prigone in contra invetitorilor in genere, incetare completa a literaturii didactice, incetarea tuturor scolilor in genere si pe cati-va tempu in specialu a scolelor incepatorie satene.

CAPITOLULU VIII.

In Moldova Domnul Gregoriu Ghica, numise in acestu tempu o comisiune speciale pentru redactarea unui regulamentu alu instructiunii publice. Acestu regnamentu devei in 1850 lege si o lege care va onora d'apurarea domnia lui Grigore Ghica, căci ea stabiliă gratuitatea instructiunii publice pentru orii ce Romanu, prevedea stabilirea de scoli de Agricultura, Industria si Meserii, facaea din invetitura o conditiune de admisibilitate la functiunile publice, se ocupă de cartile didactice, in fine programul scolei satesci ya cuprinde: Religiunea, Lectur'a, Seriera, cele 4 regule, cunoștințele practice de faceri de contractu, petițiuni, etc.

CAPITOLULU IX.

De la 1855 pana la 1867.

La inceputulu anului 1855 astămu in tiéra romană inaintate unele luerari doviditorie a unei reactiuni salutare in favorea scolelor satesci desfintate in 1848.

Inca din 7 februarie 1855 departamentul credintei comunica Eforiei scolelor scientia că Domnul Stepanitoru, asupra referatului aceluia departamentu „atingatoru de remasitie ce pretindea din contributiunile a cate 2 lei de familia si candidatilor de sate, a binevoitu aprobă re'nfintarea de scoli satesci. — Departamentul credintei rōga d'er Eforia se grabeșca a organiză in scurtu tempu scole satesci.“

Eforia procede după vechiul obiceiu; ea nu se preocupa decat in modu forte secundaru de locu si de invetitori, ci asupra adresei provocătorie a Ministrului credintei decide: se se cera Visteriei scientia de numărul satelor si tergurilor din fiacare judetiu care au familiu in nr. de 100 si mai multu.“

Vistieria tramite adresă cu listele cerute, era Eforia incheia asupra adressei resolutiunea: „Candu se vor deschide scolele se va luă in bagare de séma alaturat'a lista.“

Episcopulu de Romnicu, intre acestea, audindu de lucrările pentru organisarea de scoli satesci, cere de la Domnitoru inovore ca se deschida scoli satesci preotii pe la sate. — Eforia vestesce in 23 aprilie 1855 acestui Episcopu că se inviosece preotilor de la unele sate, ce după cercetare ii va socotī capabili, se deschida scole de sate.

CAPITOLULU X.

Pe candu in partea de dincöce a Romaniei se perdea tempul din casă a unei gresite procederi, preste Milecovu Ministrul instrucțiunii publice supunea la intarirea Domnitorului unu regulamentu pentru înfintarea scolei preparandale de invetitorii satesci in Iasi. Inca din 1854 Ministerul pregatise unu proiectu de lege pentru înfintarea unor asemenea scoli;

déra aceasta remasese in nelucrare, supusă fiindu inceviintarii statului administrativ.

In 21 Augustu 1857 erau mai mulți candidati de profesori găsiți din scola preparandala. Cu tōte acestea in 1858 Maiu, inca nu erau deschise scolele satene din casă, de bună sema, mai multu a evenimentelor politice prin care trecea tiéra.

CAPITOLULU XI.

Revenindu acum la scolele din Romania de dincöce de Milecovu (Muntenia), astămu, in 1863, luerari (sub ministrul Odobescu), prin care, condamnatu se vechi'a procedere in organizarea scolelor satesci, si in vedere a venindu procederea guvernamentului Moldavu inainte de unire in acestu respectu, se propunea in bugetulu anualu nimicu mai putin decat suportarea scolilor satesci de dincöce de Milecovu si creația in locu-le a 450 scoli numai, pentru tōta Romania.

Dlu fostu ministru I. Stratu a dobândit de la camera in bugetulu ce i-a presentat pe 1867, insemnată suma de 1,080,000 lei pentru crearea a 300 scoli satesci dise de modelu, in care, numindu-se invetitorii calificati se se potă realiză cerintele nouei legi scolare. Asă s'au fostu procesu si in 1858 si in 1859 dincöce de Milecovu. Si de astă-data, ca si atunci, se publicau concursuri pentru astărea de invetitorii capabili si, totu casă in 1858, concursul nu dedu bune rezultate, desă se promitea 300 lei pe luna lăsa unui invetitoru satescu. Atunci se lăsă otarirea de a se pregăti in tempu de cati-va septemani in Bucuresci, Iasi, Craiova si Berladu pre putinii candidati ce se presentasera si care se vediusera a fi pre slabii.

Acesti invetitorii disti de modelu, sunt obligati a mai urmatu in lunele de vreă la scola. Pote că astămu numai cu timpul vor ajunge in adeveru invetitorii capabili. De o camadată cci mai multi au de modelu numai lăsa.

Crearea in Bucuresci a scolei normale pentru pregatirea de invetitorii satesci, detinuta initiativăi M. S. Domnitorului, va face in fine posibile treptă imbutatire a personalului invetatorescu pe la sate.

Urmăza acă urmatōriile tabele comparative:

1838—39	1846—7	1848—9	1858	1864—5
1975 scoli 39.000 scolari in Munt.	2309 scoli 48.543 scoli in Munt.	desfintate 0	101 scoli in Munt. 15 in Mold. 22.940 in Munt. casă 900 in Mold.	1633 in Munt. 335 in Mold. 61.977 scolari in Mold. si Munt.

(Va urmat.)

Publicarea

urmatōre, care si anu in Foi'a „Albina“ sub nr. 93—100 in 23 aug./4 sept. in interesulu preparandilor aradani de relig. gr. resaraténa s'au facut cunoscute, si carea totu in acelul anu si Inaltul ministeriu de cultu si Invet. in 7 decembrie sub nr. 15148 au aprobat'o, acum'a 2 ora se face cunoscuta precum:

Totu poftitorii de a fi primiti previitoriu in Preparandia romana greco-orientala din Aradu, au 1) de a se arată acolo in toti anii la 1 octovre după calendar. nou; 2) de a produce de la institutele publice de alte religiuni testimoni de directorii, de toti profesorii, si neaperat si de catechetii greco-orientali, pre cari aspirantii i-au avut de informatori, subscrise, si cu oficiosele sigile ale acelora-si institute intarite, prin cari se se dovedește mai pucinu cele 4 clase normale său capitale, si inca cu calculi barem destulitorii, a le fi finiti; 3) Vor aduce estrase din protocoale botezatilor scōse, si de preutii locurilor, subscrise, din cari se ésa la lumina: cei de primu, mai tineri de 16 ani a nu fi si a nu se tienă de alta religiune, forsă numai de cea greco-orientala; 4) Era cu atestatele de la medicii aprobatii castigate au de a documenta: a fi intregi la trupu si sanatosi, cu versatu (bube, variolă) oltōti. Mai departe a 5) vor fi indatorati a arată: au pre cineva, au ba, care se se ingrigescă de spre intretinerea loru in tempu de 2 ani la Aradu? de óra-ce sub decursulu studielor in tempu de

